

אוניברסיטת בן-גוריון
הפקולטה לניהול ע"ש גילפורד גלייזר
המחלקה לניהול מערכות בריאות
(תשע"ה-15-2014)
סמסטר א'

סמינר מחקר במערכות בריאות (686-2-0042)

מרצות: ד"ר דינה ון-דייק, ד"ר דנה זרחין

מתרגל: מר גיל קידר

סמסטר א', יום ג' 14:00-17:00

נקודות זכות: 3 נקודות

ד"ר דינה ון-דייק

שעת קבלה: יום ג', 11:00 (מעבר לכך – בתיאום מראש); דוא"ל: dinav@bgu.ac.il

ד"ר דנה זרחין

שעת קבלה: יום ג', 17:00 (מעבר לכך – בתיאום מראש); דוא"ל: zarhind@post.bgu.ac.il

מר גיל קידר

שעת קבלה: בתיאום מראש. דוא"ל: gilke@post.bgu.ac.il

תיאור הקורס:

קורס זה נועד לפתח חשיבה מדעית ולהקנות ידע ומיומנויות בתכנון מחקר ובעריכתו. הבנה מחקרית הינה מרכיב חשוב בארגז הכלים של מנהלים במערכת הבריאות ומהווה בסיס לרכישה ולפיתוח של ידע מקצועי. התלמידים ייחשפו למורכבות של המחקר במדעי החברה ויישומו בחקר שירותי בריאות ומדיניות בריאות, ויכירו הן את האפשרויות והן את המגבלות המאפיינות מחקר כזה. במסגרת הקורס, נדון בשלבי המחקר השונים החל משאלת המחקר ועד להסקת המסקנות.

מטרות הקורס:

במסגרת הסמינר יתמודדו התלמידים עם שימוש בגישות מחקריות שונות לצורך מתן מענה לשאלות הנוגעות למדיניות במערכת הבריאות. בתום הקורס יבינו התלמידים כיצד לנסח שאלות והשערות מחקר, כיצד לבנות ולפתח מערך וכלי מחקר מתאימים, כיצד לאסוף נתונים ולנתחם בשיטות סטטיסטיות מתקדמות וכיצד להסיק מסקנות מתוך הממצאים. התוצר העיקרי של הקורס יהיה כתיבת פרוייקט גמר מחקרי בתחום של ניהול מערכות בריאות.

מטלות הקורס:

- בחינה מסכמת 40% (הבחינה תכלול את כל החומר הנלמד + חומר הקריאה).
- כתיבת פרוייקט גמר מחקרי 60%.
- הגשת תרגילים במהלך הקורס.

נוכחות בקורס: חובה

פירוט נושאי המפגשים

תאריך	הקבוצה של דינה	הקבוצה של דנה
28/10	כיתה 1: הקדמה ותיאוריה	
4/11	כיתה 2: משתנים והגדרות	
11/11	מחשב 1: הכרת התוכנה	כיתה 3: מתאם וסיבתיים + מאמר 1
18/11	כיתה 3: מתאם וסיבתיים + מאמר 1	מחשב 1: הכרת התוכנה
25/11	מחשב 2: טרנספורמציות של המשתנים, Freq, Reliability	כיתה 4: תוקף ומהימנות
2/12	כיתה 4: קשר בין משתנים, מתאם לינארי, מבחן T	מחשב 2: טרנספורמציות של המשתנים, Freq, Reliability
9/12	מחשב 3: Frequencies, קורלציות, T Test	כיתה 5: קשר בין משתנים, מתאם לינארי, מבחן T
16/12	כיתה 5: מבחן T, One-Way ANOVA, חי בריבוע, רגרסיה	מחשב 3: Frequencies, קורלציות, T Test
23/12	מחשב 4: One-Way ANOVA, חי בריבוע, Select Cases	כיתה 6: מבחן T, One-Way ANOVA, חי בריבוע
30/12	כיתה 6: תוקף ומהימנות	מחשב 4: One-Way ANOVA, חי בריבוע, Select Cases
6/1	מחשב 5: גרפים, רגרסיה, תרגול מסכם SPSS	כיתה 7: רגרסיה, כתיבת עבודה מדעית + מאמר 2
13/1	כיתה 7: כתיבת עבודה מדעית + מאמר 2	מחשב 5: גרפים, רגרסיה, תרגול מסכם SPSS
20/1	כיתה 8: השלמות, סיכום וחזרה	

רשימת קריאה

1. אייזנבך, ר. (1991). סטטיסטיקה ללא סטטיסטיקאים. ירושלים: אקדמון.
2. בייט-מרום, ר. (1986). שיטות מחקר במדעי החברה (יחידות 1, 2, 3, 5, 6). האוניברסיטה הפתוחה.
3. שקדי, א. (2003). מלים המנסות לגעת: מחקר איכותני - תיאוריה ויישום. תל אביב: רמות.
4. Bowling, A. (2002). *Research methods in health. Investigating health and health services* (2nd ed.). Open University Press: Buckingham

הנחיות כלליות לכתיבת פרויקט הגמר

מטרה

במסגרת הסמינר יתמודדו התלמידים עם שימוש בגישות מחקריות שונות לצורך מתן מענה לשאלות הנוגעות למדיניות במערכת הבריאות. התוצר העיקרי של הפרויקט יהיה פרויקט מחקרי, בפורמט של מאמר מדעי, בהיקף של 15 עמודים (מקסימום). הפרויקט יכלול סקירת ספרות, מטרות והשערות, פירוט השיטות והכלים, ממצאים, דיון ומסקנות.

שיטות העבודה

- הפרויקט יוגש בזוגות. כל זוג יגיש טופס בקשה לאישור הנושא אותו בחר (בתוך 3 שבועות מתחילת הסמסטר).
- סטודנטים שכותבים עבודת תזה יכתבו את הצעת המחקר ביחידים. בחירת הנושא וקתיבת ההצעה ייעשו בתיאום עם מנחה התיזה ומרצה הקורס.
- סטודנטים שלומדים במגמה מסויימת (כגון: רפואת חירום) יצטרכו להגיש עבודה במסגרת תחום המגמה שלהם. לשם כך יידרשו למצוא מנחה מתחום המגמה ולהגיש הצעה בתיאום עם המנחה ועם מרצה הקורס.
- במהלך הקורס יוגשו תרגילים שמטרתם תירגול כל שלבי הכתיבה (כגון: ניסוח השערות, התאמת המבחן הסטטיסטי לבעיה הנחקרת, הגדרת משתנים, מהימנות ותוקף).

מבנה פרויקט המחקר / מאמר מדעי

הפרויקט ייכתב בפורמט של מאמר מדעי באורך של עד 15 עמודים (לא כולל ביבליוגרפיה) מודפסים בפונט David 12 עם רווח כפול. הפרויקט (מאמר) יכלול את הפרקים המפורטים לעיל:

1. עמוד כותרת + שמות המגישים
2. תקציר - סיכום קצר של המחקר [כחצי עמוד]
3. מבוא – מעין הקדמה שכוללת - הצגת הנושא, מטרה, שאלת המחקר וחשיבות המחקר [עד עמוד]
4. סקירת ספרות - יש להשתמש ב-10 מקורות לפחות הכוללים מאמרים אקדמיים שהתפרסמו בכתבי-עת או ספרים. אין להשתמש באתרי אינטרנט כמקור. הסקירה תכלול את החלקים הבאים [4-5 עמודים]:
 - א. תיאור הבעיה הנחקרת
 - ב. סקירה של המשתנים - הסקירה מתחילה בהגדרות, תיאוריות כלליות ומחקרים בתחום, ומובילה באופן הדרגתי אל השערות המחקר.
 - ג. רציונל המחקר (איך הגעתם להשערות), מודל המחקר, וההשערות. לשם כתיבת הרציונל התיאורטי העומד בבסיס ההשערות יש למצוא מחקרים ו/או תיאוריות התומכים בכל השערה.
 - ד. השערות המחקר (בסוף סקירת הספרות, יופיעו ההשערות ממוספרות)
5. פרק השיטה [כ-3 עמודים]:
 - א. מערך המחקר (איכותני/כמותי, מתאמי/ניסויי וכו').
 - ב. הגדרת המשתנים - הגדרה נומינלית ואופרציונלית של כל משתנה, כולל סולם מדידה.
 - ג. אוכלוסיית המחקר, אוכלוסיית המדגם ושיטת הדגימה. יש לנמק מדוע נבחרה שיטת דגימה זו.
 - ד. כלי המחקר [יש לצרף את כלי המחקר בנספח]. עבור כל משתנה יש לפרט: מהיכן נלקח השאלון שמוודד אותו (אם יש מקור ידוע – לציין ולהוסיף מהימנות מדווחת בספרות, אם זה פיתוח עצמי – לציין), כמה שאלות מודדות אותו, דוגמאות לשאלות, מהו סולם התשובות, כיצד חושב המשתנה (למשל, מיצוע של 5 שאלות), ומהי מהימנותו של כל משתנה במחקר הנוכחי.
 - ה. הליך המחקר (פרוצדורה), כולל: קבלת אישורים, דרך הפצת השאלונים, דרך איסוף התשובות, התמודדות עם התנגדויות, סוגיות אתיות, הדרכה למילוי השאלון, וכיוצא ב.
6. ממצאים: סטטיסטיקה תיאורית - תיאור משתני המחקר מבחינת התפלגות, ומדדי מיקום מרכזי, טבלאות מתאמים. סטטיסטיקה היסקית- בדיקת השערות המחקר וכתובת התוצאות של כל השערה (4-5 עמודים).
7. דיון בממצאי המחקר (אלו השערות אוששו ואלו לא אוששו, סיבות אפשריות לכך, הצעות למשתנים מתערבים או תיאוריות שעשויות להסביר את הממצאים), מגבלות המחקר והצעות להתמודד עימן, השלכות יישומיות ומעשיות של הממצאים. סיכום ומסקנות (כ-3 עמודים).

8. ביבליוגרפיה רשומה על פי כללי ציטוט (כללי הציטוט של APA מופיעים ב-moodle). יש לשמור על אחידות בפורמט לכל אורך הביבליוגרפיה.
9. נספח: יש לצרף את כלי המחקר ממוספרים בנספח. כמו כן, יש לצרף את פלט ה-SPSS של כל הניתוחים עליהם המאמר מבוסס.

המחלקה לניהול מערכות בריאות

סמינר מחקר במערכות בריאות - שנה"ל תשע"ה

טופס בקשה לאישור נושא

שמות חברי הקבוצה:

_____ .1

_____ .2

נושא העבודה המבוקש:

_____ **תאריך הגשת הבקשה:**

=====

הבקשה מאושרת / אינה מאושרת

הערות:

_____ **חתימה:** _____ **תאריך:** _____